

NOTAT: Hva friskoleorganisasjonene vil, - og hvorfor

Ny beregningsmåte for kombinerte barne- og ungdomsskoler

Ny metode for å beregne tilskudd til private, kombinerte barne- og ungdomsskoler gir høy elevsats til maksimum 45 elever på hele den kombinerte barne- og ungdomsskolen. Gammel modell hadde 42 + 42 elever (barnetrinn + ungdomstrinn) som maksimumstall for høy sats.

Konsekvensen av ny beregningsmåte

Rundt 130 friskoler får en dramatisk reduksjon i tilskuddet. Mange skoler får helt opp mot 30 % lavere tilskudd. En slik reduksjon er ikke bærekraftig, og skoler melder at nedleggelse vil skje. Dette rammer foreldres rett til å velge andre skoler for sine barn enn dem som er opprettet av offentlige myndigheter, jf. menneskerettskonvensjonen ØSK art. 13-3.

Friskoleorganisasjonene vil:

- **at Regjeringen trekker tilbake den delen av Prop 1 S (2023-2024) for KD som omhandler endring av måten å beregne tilskudd til private, kombinerte barne- og ungdomsskoler.**
- **at Kunnskapsdepartementet starter en ny prosess med utredning av en helhetlig og rettferdig modell for tilskuddsberegning.**
- **at friskoleorganisasjoner og eksterne eksperter involveres i arbeidet med å finne fram til en ny, rettferdig beregning av tilskudd til friskoler.**
- **at gammel metode benyttes for å beregne tilskudd til friskolene i 2024, med den endring at tallet for elever med høy sats endres fra 42 til 45 (som foreslått av Regjeringen).**

Begrunnelse:

- Friskoleorganisasjonene har ikke fått anledning til å vurdere den nye beregningsmåten.
- Friskoleorganisasjonene har ikke fått tilgang til en rapport fra BDO som KD henviser til som viktig for valget av ny utregningsmåte.
- KD sammenligner private skoler med 30-40 elever på barnetrinnet og tilsvarende på ungdomstrinnet med kommunale skoler som har 2-400 på hvert hovedtrinn. Det gjøres for å vise at private skoler får mer i tilskudd enn hva kommuner bruker pr elev i egne skoler. Sammenligningen er uholdbar! KD vet at små skoler er dyrere i drift pr elev.
- Kunnskapsdepartementet tar feil når de skriver at ordningen med høy sats for de 45 første elevene handler om å dekke faste kostnader. Enhver rektor vet at smådriftsulempen ikke er en fast utgift, men noe som handler om gruppedeling.
- Små skoler har få elever i klassen. Med små klasser blir det høy kostnad pr. elev. Det er få elever som «betaler» lærerens lønn. Dagens utregningsmåte håndterer dette på en god måte. Små skoler får høyt tilskudd pr. elev fordi alle, eller en stor andel av elevene, utløser høy tilskuddssats. Små, kombinerte skoler har små grupper i hele spennet fra 1. til 10. trinn, og økt tilskudd pr. elev må derfor gis både i beregningen av tilskudd til barnetrinnet og i beregningen for ungdomstrinnet.

Notatet er utarbeidet av Montessori Norge, Kristne Friskolers Forbund, Steinerskoleforbundet og Abelia/Forum for friskoler.